

Правовідносини - це аспекти суспільних відносин, які врегульовані правовими нормами і учасники яких є носіями прав і обов'язків, визначених цими нормами.

Суб'єкти – це учасники правовідносин.

Фізичні особи – це живі люди

юридичні особи - підприємства, організації, установи

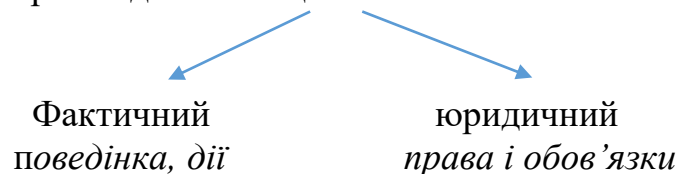
Правоздатність – це можливість особи мати юридичні права і обов'язки.

(виникає від народження і припиняється зі смертю)

Дієздатність – це можливість своїми діями набувати юридичних прав і обов'язків і нести юридичну відповідальність.

Об'єкти правовідносин – це матеріальні і нематеріальні блага.

Ще один елемент правовідносин - це зміст.

Подія як юридичний факт є життєвою обставиною або їх сукупністю, які виникають поза волею осіб. До юридичних подій належать народження або смерть людини, стихійні лиха, хвороба тощо.

Дії — це обставини, настання яких залежить від волі особи. Дії поділяються на правомірні (здійснюються в межах правових норм) і протиправні (здійснюються з порушенням правових норм).

Правопорушення - це суспільно шкідливе діяння (у формі дії або бездіяльності) дієздатного суб'єкта, що суперечить вимогам правових норм.

Юридичний склад правопорушення — це сукупність ознак правопорушення в єдності його об'єктивних характеристик, які є необхідними для визначення цього діяння як правопорушення.

об'єкт - суспільні відносини, які охороняються правом. Ними можуть бути майнові, трудові, політичні та інші права й інтереси суб'єктів права, державний і

суспільний лад, стан навколишнього середовища, життя, честь, гідність, здоров'я людини;

об'єктивна сторона - зовнішня сторона правопорушення, саме протиправне діяння, шкідливий результат, що настав унаслідок цього, та причинний зв'язок між діянням та його результатом;

суб'єкт - фізичні особи, які мають деліктоздатність, тобто можуть нести юридичну відповідальність;

суб'єктивна сторона - внутрішня сторона правопорушення, яка характеризується наявністю вини, тобто психічним ставленням особи до свого вчинку та його наслідків.

Прямий умисел - виявляється в усвідомленні правопорушником суспільно небезпечного характеру свого діяння, у передбаченні суспільно небезпечних наслідків і бажанні їхнього настання.

Непрямий умисел - полягає в усвідомленні правопорушником суспільно небезпечного характеру своєї дії чи бездіяльності, у передбаченні суспільно небезпечних наслідків і свідомому допущенні їх.

Необережність також буває двох видів: самовпевненість і недбалість.

Самовпевненість виявляється в передбаченні правопорушником можливості настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння і легковажному розрахунку їх запобігання.

Недбалість виявляється в непередбаченні правопорушником можливості настання суспільно небезпечних наслідків правопорушення, хоча він міг і повинен був їх передбачати.

Злочини - це найбільш шкідливі правопорушення, небезпечні для суспільства та особи, що посягають на суспільний лад, права й свободи особи, інші соціальні цінності. Ознаками злочину є явна суспільна небезпека, протиправність, винність, караність. Як злочинні діяння закріплюються лише кримінальним законом.

Проступки - правопорушення менш небезпечні для суспільства, ніж злочини. Це суспільно шкідливі, винні, протиправні діяння, які характеризуються меншою,

ніж злочини, суспільною небезпекою і тягнуть за собою не кримінальне, а дисциплінарне, адміністративне та інші види покарання.

Цивільні правопорушення (проступки) відрізняються специфічним об'єктом зазіхання. Це особисті немайнові та майнові відносини, які регулюються нормами цивільного права, а також деякими нормами трудового та сімейного права. Ці правопорушення виявляються в невиконанні або неналежному виконанні договірних зобов'язань, у заподіянні майнової шкоди тощо.

Адміністративними правопорушеннями (проступками) називаються передбачені нормами адміністративного, фінансового, земельного, процесуального та інших галузей права зазіхання на встановлений порядок державного управління, громадський порядок.

Дисциплінарні правопорушення (проступки) являють собою протиправні діяння, що порушують внутрішній розпорядок діяльності підприємств, установ і організацій. Правопорушник дезорганізує нормальну діяльність трудових колективів, порушує трудову, навчальну, службову, виробничу, військову дисципліну.

Відповідальність — це покладений на когось або взятий на себе обов'язок відповідати за певну ділянку роботи, справу, за чийсь дії, вчинки, слова.

Юридична відповідальність - це наслідок правопорушення, реакція держави на протиправні дії громадян.

Той або інший вид правопорушення тягне за собою різні види юридичної відповідальності, а саме:

кримінальну за скоєння злочинів;

адміністративну за скоєння адміністративних правопорушень;

цивільно-правову за порушення норм цивільного права;

дисциплінарну — за погіршення норм трудової, навчальної, службової дисципліни;

матеріальну - за матеріальну шкоду, заподіяну підприємству, установі, організації внаслідок порушення накладених на працівника трудових обов'язків;

конституційну - за порушення Конституції або конституційного законодавства;

міжнародно-правову - за порушення норм міжнародного права.

Юридична відповідальність - це наслідок правопорушення, реакція держави на протиправні дії громадян.

Необхідною обороною визнаються дії, вчинені з метою захисту від суспільно небезпечного посягання. Закон передбачає, що при цьому може бути заподіяна шкода тому, хто посягає на права та інтереси особи або держави, що охороняються. Але ця шкода не може перевищувати меж оборони, необхідної і достатньої для негайного відвернення або припинення посягання.

Крайня необхідність - це випадок зіткнення двох інтересів, які рівною мірою охороняються законом, і за якої заради збереження більш важливого інтересу, заподіюється шкода меншому інтересу.

Право - особливий вид соціальних норм, що виникає на певному етапі розвитку суспільства; ознаками права є системність, загальнообов'язковість, формальна визначеність, забезпечення їх дотримання з боку держави.

Система права - взаємопов'язана сукупність усіх чинних на території певної держави правових норм, що характеризується поділом на галузі та інститути права. Основною складовою системи права є норма права, яка складається з гіпотези, диспозиції і санкції.

Правомірна поведінка - це поведінка, що відповідає вимогам права. Неправомірною поведінкою, або правопорушенням, визнається винна протиправна поведінка деліктоздатної особи, що тягне за собою юридичну відповідальність.

Юридична відповідальність - це наслідок правопорушення, реакція держави на протиправні дії громадян. Відповідно до скоєного правопорушення розрізняють кілька видів юридичної відповідальності. Притягнення правопорушника до юридичної відповідальності несе в собі не тільки каральну, а й запобіжну, виховну, охоронну функції.

